

ויזרע יצחק

שנה טו'

פרשת "אחרי מות קדושים"
הפטרה: "ויחי דבר ה'"
ח' אייר תשפ"ג

ויצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
כניסה	18:42	18:59	18:49
יציאה	19:56	19:38	19:59
ר"ת	20:36	20:33	20:33

הגיגים לפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה אזרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו" (ויקרא ט"ו א)
 ה"כלי יקר" מפרש את מה שאמר הכתוב "בקרבנתם לפני ה'" ואומר שלפי שנדב ואביהוא היו קרובים אל ה' ביותר, לכן דקדק הקב"ה עמהם ודן אותם אפילו על שגיאה קטנה. כמו שנאמר "וסביביו נשערה מאד" (תהלים נ' ג) וההיגיון הוא שכל הקרב ביותר אל המלך, אז הוא צריך להיות נזהר בכבוד המלך יותר. וזה מה שאמר משה לאהרן אחיו "הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש" (ויקרא י' ג)

"בואת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לזוטאת ואיל לעלה" (ויקרא ט"ו ג)
 בתחילה אומר הכתוב לאהרן הכהן ש"אל יבא בכל עת אל הקודש" (ויקרא טז' ב) כלומר, שלא יכנס לקודש בשאר ימות השנה, לפי זה הייתי לומד ב"קל וחומר" שאהרן הכהן לא להיכנס לקודש ביום הכפורים, כי כגודל קדושת היום תגדל השראת שכינה, ואיככה יוכל לבא אהרון לשם?

לביאור העניין מביא ה"אלשיך" הקדוש, את לשון המדרש: "בשנה שמת בה שמעון הצדיק אמר להם בשנה זו הוא מת. אמרו לו מנין אתה יודע? אמר להם בכל שנה ושנה היה זקן אחד לבוש לבנים ומעוטף לבנים נכנס עמי ויצא עמי, שנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי. אמר רבי אבהו ומי יאמר שאדם היה (אותו הזקן)? והלא הקב"ה בכבודו ובעצמו היה נכנס עמו ויוצא עמו. אמר רבי אבהו ו(גם) כהן גדול לא אדם היה, אלא כההוא דאמר רבי פנחס שבשעה שהיה רוח הקודש שורה עליו פניו בוערות כלפידים, הדא הוא דכתיב (מלאכי ב' ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו ממנו כי מלאך ה' צבאות הוא."

על פי המדרש הזה, ניתן להבין שאם אצל שמעון הצדיק, היה הקב"ה בכבודו ובעצמו נכנס ויוצא עמו, אין ספק שלא גרע אהרן הכהן משמעון הצדיק, וגם אצל אהרן היה הקב"ה בכבודו ובעצמו נכנס ויוצא עמו. לכן אמר כתוב "בואת יבא אהרן אל הקודש" לומר שלא יקשה בעיניך איך ביום הכפורים, שבו השכינה שורה בקדש יותר מאשר שאר הימים, יוכל אהרן לבא אל הקדש פנימה. אלא דע שאינה דומה איכותו של אהרן ביום הכפורים לשאר ימים. כי "בואת", במראה הזה שאמרתי "כי בענן אראה על הכפורת", בזה יבא אהרן אל הקדש ביום הכפורים, כיון שהשכינה נכנסת עמו, כמו אצל שמעון הצדיק שהיה ה' נכנס עמו, אז אהרן מוכן למקום ההוא, כי הלא גם הוא נכנס והיות שהכתוב מדבר על הכהן הגדול, אמר הכתוב "בואת". כי אצל שמעון הצדיק זכו עיניו לראות זאת, אבל הכוהנים הגדולים בשאר דורות לא זכו לכך. אלא שמה שהם לא זכו היה לראות את הדמות, אבל בדרך נסתרת והתלבשות היתה שורה רוח הקדש בכל כהן בהיכנסו. והעניין בסוף דבריו של רבי אבהו במדרש כוונתו היא על כל כהן גדול. והכתוב מצדיק זאת בעצם אומרו "בואת", כלומר במראה הזה הנזכר, שהשכינה מלוכשת בענן, "יבוא אהרן אל הקדש", כי לא תבצר ממנו מדרגת הקדש. ולכן לא תעצרנו קדושת המקום מלבוא, כי כמוהו כ"מבית לפרוכת". ומתי יבא "בואת"? ביום שיבא "בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה", כלומר, ביום הכפורים.

"בגדי קדש הם" (ויקרא ט"ו ד)

מבאר ה"ספורנו" שהכתוב מגדיר את בגדי אהרן בכניסתו אל הקודש ב"בגדי קודש" כיון שבבגדים כמו אלו נראו המלאכים אל הנביאים, הם הנקראים "לבוש הבדים".

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל זוטאתכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא טו' כ')

אומר רבינו החיד"א ב"פני דוד" שהכתוב מרמז על ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש ותשובה עם כל אחד, עבר על מצות "עשה", לא זו משם עד שהם מוחלים לו. עבר על מצות "לא תעשה", תשובה ויום הכפורים מכפרים. עבר על "כריתות" ו"מיתות בית דין", תשובה ויום הכפורים וייסורים מכפרים (יומא פו). וכך זה רמזו: אמר הכתוב "כי ביום הזה יכפר", לא אמר "כי היום הזה יכפר", כי רק "ביום הזה", דהיינו דבר חיצוני בנוסף ל"יום הזה", והכוונה לתשובה ביום הזה יחד עם יום הכפורים "יכפר עליכם" כפרה גמורה על "לא תעשה". "לטהר אתכם", מרמז שאם עבר על "כריתות" ו"מיתות בית דין" שצריך גם ייסורים הממריקים, וזו הכוונה "לטהר", לשון עתיד, על ידי ייסורים המטהרים. "לפני ה'" מרמז שאם החטא הוא "חילול ה'" אז אחר כל זה "תטהרו" לעתיד במיתה, שהיא גמר הכפרה.

"קדושים תהיו כי קדוש אני ה' א-להיכם" (ויקרא יט' ב')

אומר רבינו בחיי שהפרשה הזאת היא אזהרה לכל ישראל שיהיו פרושים וגדורים במידותיהם, ושיתבונן כל אחד ואחד על יולדיו ויעיד עליהם, שיעיד הבן אל אביו ואמו שהם לו כעין הבורא, ויעיד על הבורא שהוא האב העליון שחידש את עולמו. והוא לומד זאת ממה שאמר הכתוב מיד בהמשך "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו", כי מצות השבת היא עדות ומופת על חידוש העולם.

ומה שהקדים הכתוב את האם לאב, הוא לפי שמנהג הבנים להקל ביראת אמותיהם מה שאין כן המנהג ביראת אב, לכן הקדים בעניין היראה את האם לאב, אבל אצל הכבוד הקדים הכתוב את האב לאם, כדכתיב "כבוד את אביך ואת אמך" (שמות כ' יב). וסמך לזה את הכתוב "ואת שבתותי תשמרו", לומר לך שגם אם היו שניהם, אביך ואמך, מסכימים בכך שתחלל את השבת, עליך לשמור את השבת, כי אתה והם חייבין בכבודי, "אני ה' א-להיכם", כלומר של כולכם. וסמך לזה הכתוב מיד עניין של עבודה זרה, "אל תפנו אל האלילים", כי הכופר בחידוש העולם נחשב כעובר עבודה זרה.

"קדושים תהיו לא-להיכם" (ויקרא יט' ב')

רבי אלימלך מליזנסק מבאר ב"נועם אלימלך" את הפשוק על פי המובא בגמרא (שבת י). "כל דיין שדן דין אמת לאמתו נעשה שותף להקב"ה", ולכאורה נראה שהמילה "לאמתו" היא מיותרת. ומבאר שחז"ל רמזו בזה על הצדיק שהוא מבטל את הדינים והוא הנקרא דיין כיון שכאשר הוא ידן ויגזור כן יקום, שהקב"ה גוזר וצדיק מבטל, ואף על פי שלפי האמת חלילה לומר שהקב"ה "יעביד דינא בלא דינא" ולכן גזירת הקב"ה היא על פי האמת, והדין הוא שיהיה כך, כי הוא היודע את האמת. אך הצדיק, שלמראה עיניו ישפוט, ואמירתו היא על פי מה שנראה לו שכך הוא הדין על פי האמת. הקב"ה, ברחמיו וחסדיו מסכים עם הצדיק. לכן נאמר "לאמתו" דווקא, דהיינו האמת שלו, של הצדיק היא הנוטה כך, אבל האמת של הקב"ה שונה.

"לא תשנא את אוזיך בלבבך, הוכוז תוכיזו את-עמיתך, ולא-תשא עליו זוטא" (ויקרא יט' יז)

ה"חזקוני" מסביר את הקשר בין חלקי הפסוק ואומר שאם שמעת שאחיק העווה לך, לא תהיה נוטר לו שנאה מסותרת בלבבך, אלא "הוכיח תוכיח" אותו מדוע עשית לי כך? שמא מתוך כך יתברר הדבר שהכל שקר והוא לא התכוון למה שאתה סבור, או שהוא יתקן את מה שהעווה, ומתוך כך "לא תשא עליו חטא" לחשוד בו בדבר שאינו.

"אשר יתן בוזרעו לבוֹכך בנות יומת" (ויקרא כ' ב')

מבאר ה"פנים יפות" שהמצווה הזו חלה על כל ישראל אשר יראו בתתו מזרעו למוֹלך, שהם מחויבים להתרות בו, ולהעיד עליו בבית הדין שימיתו אותו על ידיהם, כדכתיב "יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו" (דברים יז' ז) ושלא יעלימו את עיניהם שלא לראות כדי שלא יצטרכו להעיד עליו.

ומסביר שהטעם בזה הוא שכל ישראל קבלו עליהם להיות ערבים זה בזה, כדכתיב "והנגלות לנו ולבנינו" (דברים כט' כח), ואמרו חז"ל (סנהדרין מג'): שישאל קיבלו את הערבות לאחר שעברו את הירדן, שעל מנת כן נתנה להם ארץ ישראל, לכן כתוב "עם הארץ ירגמוהו" שעל פי רש"י כוונתו "עם שעתידים לירש את הארץ על ידי מצות הללו", ואפילו הכי הם אינם חייבים כרת כמותו. כי לפי פירושו רש"י אין הציבור נכרתים, לכן כתוב "ואני אתן את פני" (ויקרא כ' ג) וביאר רש"י "פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי ועוסק בו", שפירושו לפי מה שאמרו חז"ל (עבודה זרה ג'): "שלש שעות שניות יושב ודן את כל העולם כולו" וכיון שהוא דן לבדו בכרת, על כן פונה הוא מדין כל הציבור ועוסק בדינו, ואמר "ובמשפחתו" שהם פסולים להעיד עליו ואינם מתעלמים מהם וחייבים למחות בכל כחם אפילו להצילו מן העבירה בנפשו, שאמרו חז"ל (סנהדרין עג'). שבחטא עבודה זרה ניתן להצילו בנפשו ואם הם מחפים עליו עונשם קשה משל ציבור.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אלים מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים "לחנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492